

Liittymisehdot maakaasun siirtoverkkoon

Sisällysluettelo

1	JOHDANTO	3
2	MÄÄRITELMÄT	4
3	SIIRTOVERKON LIITTYMISSOPIMUS JA MUUT TARVITTAVAT SOPIMUKSET	5
4	LIITTYMISMAKSUPERIAATEET	5
5	LIITTYMISSOPIMUKSEN IRTISANOMINEN JA PURKAMINEN	6
6	LIITTYMISSOPIMUKSEN SIIRTÄMINEN	7
7	MUUT EHDOT.....	7
8	VAHINGON KORVAAMINEN	7
9	YLIVOIMAINEN ESTE.....	7
10	ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN	8

1 Johdanto

Näitä maakaasun siirtoverkon liittymisehtoja sovelletaan Siirtoverkonhaltijan (määritelty alla kohdassa 2) ja osapuolen, joka liitetään uudella liittymällä siirtoverkkoon tai jonka liittymään siirtoverkossa tehdään merkittäviä muutoksia, jäljempänä Liittyjä, kesken Liittyjän liittyessä maakaasun siirtoverkkoon tai liitettäessä tekniset vaatimukset täyttävät maakaasun varastointikohteet, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitokset, uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan kaasun tuotantolaitokset tai erilliset linjat siirtoverkkoon.

Näitä ehtoja sovelletaan Energiaviraston sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (590/2013, muutoksineen, 10 §:n 1 momentin 4 kohta) vahvistuspäätöksestä alkaen toistaiseksi. Siirtoverkonhaltija varaa oikeuden näiden ehtojen muuttamiseen perustellusta syystä tarvittaessa.

2 Määritelmät

Näissä ehdoissa sovelletaan seuraavia määritelmiä:

Erillinen linja tarkoittaa yhteenliitettyä verkkoa täydentävää maakaasuputkea (maakaasumarkkinalaki 587/2017, muutoksineen 3 §:n 1 momentin 5 kohta).

Liittymä tarkoittaa Liittyjän oikeutta Liittymissopimuksessa yksilöidyssä paikassa liittyä maakaasun siirtoverkkoon ja liittymää, jonka välityksellä liittyminen siirtoverkkoon tapahtuu.

Maakaasu on maaperästä saatava, pääasiassa metaania ja muita kevyitä hiilivetyjä sisältävä kaasuseos (Valtioneuvoston asetus maakaasun käsittelyn turvallisuudesta 551/2009, muutoksineen 4 §:n 1 momentin 1 kohta). Näitä liittymisehtoja sovelletaan myös uusiutuvista energialähteistä peräisin olevaan kaasuun sekä muuhun kaasuun, jos kaasuja voidaan teknisesti ja turvallisesti syöttää maakaasuverkkoon ja siirtää kyseisessä verkossa (maakaasumarkkinalaki 587/2017, muutoksineen 2 §), jolloin maakaasulla tarkoitetaan soveltuvien osien lisäksi myös näitä kaasuja.

Maakaasun jakeluverkko on paikallista tai alueellista maakaasuputkistoa, jonka kautta maakaasua kuljetetaan vähennetyllä paineella, mukaan lukien maakaasun paikalliseen jakeluun pääasiallisesti käytettävät korkeapaineputkistojen osat (maakaasumarkkinalaki 587/2017, muutoksineen 3 §:n 1 momentin 3 kohta).

Maakaasun paineenvähennys- ja/tai mittausasema on laitteisto, jossa maakaasun paine säädetään Liittyjän tarpeita vastaavaksi ja käyttöön sopivaksi sekä suoritetaan maakaasun määrämittaus laskutusta varten.

Liittymissopimus on sopimus, jolla Liittyjä ja Siirtoverkonhaltija sopivat maakaasun käyttökohteen, varastointikohteen, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksen, uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan kaasun tuotantolaitoksen tai erillisen linjan liittämistä Siirtoverkonhaltijan Maakaasun siirtoverkkoon. Näissä ehdoissa liittymissopimuksella tarkoitetaan myös sopimusta, jossa Liittyjä ja Siirtoverkonhaltija sopivat maakaasun jakeluverkon liittämistä Siirtoverkonhaltijan siirtoverkkoon.

Maakaasun siirtoputkisto on osa Siirtoverkonhaltijan maakaasun siirtoverkkoa, jonka kautta Siirtoverkonhaltija siirtää maakaasua Liittyjän käyttöön, Liittyjän jakeluverkkoon tai Liittyjän varastointilaitteistosta, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistosta, uusiutuvasta energialähteistä peräisin olevan kaasun tuotantolaitoksesta tai erilliseen linjaan / erillisestä linjasta.

Maakaasun siirtoverkko on maakaasuputkistoa, jossa maakaasua siirretään pääasiallisesti korkeapaineisena, ei kuitenkaan maakaasun paikalliseen jakeluun pääasiallisesti käytettäviä korkeapaineputkistojen osia (maakaasumarkkinalaki 587/2017, muutoksineen 3 §:n 1 momentin 2 kohta).

Liittyjä on maakaasun käyttökohteen, varastointikohteen, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksen, uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan kaasun tuotantolaitoksen tai erillisen linjan haltija tai omistaja, jonka kanssa Siirtoverkonhaltija tekee Liittymissopimuksen. Näissä ehdoissa Liittyjällä tarkoitetaan myös jakeluverkonhaltijaa, jonka kanssa Siirtoverkonhaltija tekee Liittymissopimuksen.

Siirtoverkonhaltija on elinkeinonharjoittaja, joka harjoittaa siirtotoimintaa ja on vastuussa siirtoverkon käytöstä, ylläpidosta ja kehittämisestä toiminta-alueellaan, sen yhteyksistä muihin verkkoihin sekä sen varmistamisesta, että verkko pystyy täyttämään kohtuulliset kaasun siirtovaatimukset pitkällä aikavälillä (maakaasumarkkinalaki 587/2017, muutoksineen 3 §:n 1 momentin 9 kohta).

Siirtoverkonhaltijan Kaasunsiirron säännöt ovat Siirtoverkonhaltijan yhdessä markkinatoimijoiden ja viranomaisten kanssa kehittämät markkinasäännöt, joissa määritellään kaasumarkkinan toimintaperiaatteet. Sääntöjä päivitetään ja kehitetään tarpeen mukaan. Siirtoverkonhaltijan Kaasunsiirron säännöt ovat saatavilla osoitteesta www.gasgrid.fi.

Tietoliikennelaitteet tarkoittavat verkonhaltijan Maakaasun paineenvähennys- ja/tai mittausasemien sekä maakaasuverkon kaasun laatu-, valvonta- ja määrätietojen siirtämiseen käytettäviä laitteita.

3 Siirtoverkon liittymissopimus ja muut tarvittavat sopimukset

Liittyjän tulee täyttää liittymispyyntölomake, joka on saatavilla Siirtoverkonhaltijan verkkosivuilta. Siirtoverkonhaltija käsittelee liittymispyyntöön mahdollisimman nopeasti, kuitenkin viimeistään kolmen (3) kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta toimittamalla Liittyjälle liittymisen reunaehdot ja kustannukset.

Siirtoverkonhaltija ja Liittyjä solmivat kirjallisen Liittymissopimuksen. Liittyjällä tulee olla omistus- tai hallintaoikeus kohteeseen, jonka liittämistä Maakaasun siirtoverkkoon Liittymissopimuksella sovitaan. Kohteita voivat olla käyttö- tai varastointikohde, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteisto, uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan kaasun tuotantolaitos, jakeluverkko tai erillinen linja.

Liittyjä antaa Siirtoverkonhaltijalle liittymispisteeseen liitettävästä kohteesta tarvittavat tekniset tiedot, kuten liittämiskohta, Liittymän koko sekä Liittymän tyyppi ja tiedot viranomaisten myöntämistä luvista sekä velvoitteista. Vastaavasti Siirtoverkonhaltija antaa Liittyjälle tarvittavat tiedot Liittymää koskien.

Siirtoverkonhaltija ja Liittyjä sopivat Liittymissopimuksessa Liittymää koskevista teknisistä ja operatiivisista yksityiskohdista sekä toimitusajasta. Molemmat Liittymissopimuksen osapuolet toimivat siten, että Liittymissopimuksessa sovittu Liittymän käyttövalmius saavutetaan. Osapuolet ovat velvollisia etukäteen informoimaan toisiaan, jos aikataulutavoite uhkaa siirtyä tai tulee siirtymään.

Kaasua Maakaasun siirtoverkkoon syöttävän kohteen liittymispyynnössä on annettava seuraavat tiedot:

1. kuvaus liitettävästä kohteesta ja sen toiminnasta
2. kohteen liitännärajoitukset, eli se piste, jossa määritellään omistusoikeuden vaihto
3. kohteen tekniset tiedot, mitoitus ja suoritusarvot, ja tiedot laitosta koskevista viranomaisten myöntämistä luvista sekä velvoitteista
4. kohteen käyttöön, käytön valvontaan ja operointiin liittyvät menettelytavat
5. kuvaus Maakaasun siirtoverkkoon syötettävän kaasun alkuperästä. Siirtoverkonhaltijan Kaasunsiirron säännöissä on kuvattu maakaasun sekä biokaasun laadun ja sen määrittämisen vaatimukset siirtoverkossa.

4 Liittymismaksuperiaatteet

Liittyessään Maakaasun siirtoverkkoon Liittyjä maksaa Siirtoverkonhaltijalle kertaluontoisen liittymismaksun, jolla katetaan Liittymästä aiheutuvat kohtuulliset kustannukset. Kohtuulliset kustannukset perustuvat Siirtoverkonhaltijan teknisessä suunnittelussa tekemään ja Liittyjälle antamaan sitovaan kustannusarvioon.

Selkeyden vuoksi todetaan, että liittymismaksun yhteydessä perittävät kohtuulliset kustannukset rajoittuvat yksinomaan uudesta Liittymästä aiheutuviin verkon laajennuskustannuksiin ja siten Siirtoverkonhaltijan mahdollinen tarve vahvistaa jo olemassa olevaa verkkoa, ja tästä aiheutuvat kustannukset eivät ole osa liittymismaksua.

Liittymismaksulla, jota ei palauteta, Liittyjä osallistuu Siirtoverkonhaltijan omistaman Maakaasun siirtoputkiston ja Liittymän sekä niihin liittyvien Tietoliikennelaitteiden hankintamenoon. Liittyjä saa liittymismaksuaan vastaan Liittymissopimuksen teknisten mitoitusarvojen mukaisen oikeuden Liittymän käyttöön kyseisen kohteen kautta Liittymissopimuksessa määritellyksi sopimusajaksi.

Jos olemassa olevaan Liittymään liittyy uusi liittyyjä, Siirtoverkonhaltija määrittää uuden liittyyjän osuuden alkuperäisestä liittymismaksusta ja veloittaa tämän uudelta liittyyjältä sekä hyvittää saman osuuden alkuperäiselle Liittyyjälle. Uuden liittyyjän osuus alkuperäisistä liittymismaksuista määräytyy Liittymän alkuperäisistä kustannuksista siten, että kustannus jaetaan liittyyjien kesken niiden liittymistehojen suhteessa. Edellä kuvattua liittymiskustannusten uudelleenjakoa sovelletaan vain niihin Maakaasun siirtoverkon osiin, jotka palvelevat molempia liittyyjiä. Liittyyjät vastaavat edelleen yksin niiden verkon osien kohtuullisista kustannuksista, jotka palvelevat vain kyseistä liittyyjiä.

Mikäli Liittyyjän Liittymissopimuksessa sovitut Liittymän mitoitus- ja suoritusarvot eivät vastaa Liittyyjän muuttunutta tai muuttuvaa maakaasun tai liittymän käyttöä ja saattavat vaarantaa tai heikentää liittymän teknistä suorituskykyä ja -varmuutta, sopivat Liittyyjä ja Siirtoverkonhaltija tarvittavista liittymää koskevista muutoksista. Muutoksista aiheutuneista kustannuksista vastaa Liittyyjä, elleivät muutostarpeet johdu Siirtoverkonhaltijasta.

Liittyyjä suorittaa Siirtoverkonhaltijalle liittymismaksuihin liittyvät arvonlisäverot kulloinkin voimassa olevan verokannan mukaisena. Siirtoverkonhaltijan kehittämisvelvollisuuden piiriin kuuluvat toimenpiteet ja kustannukset eivät sisälly liittymismaksuun.

5 Liittymissopimuksen irtisanominen ja purkaminen

Liittyyjällä on oikeus irtisanoa Liittymissopimus kolmen (3) kuukauden irtisanomisajalla. Irtisanominen tulee tehdä kirjallisesti ja se katsotaan saapuneeksi Siirtoverkonhaltijalle seitsemäntenä (7) päivänä sen jälkeen, kun se on lähetetty.

Siirtoverkonhaltijalla on oikeus periä Liittyyjältä liittymän ylläpitomaksua tilanteessa, jolloin Liittyyjä haluaa ylläpitää Liittymää, vaikka Liittymään ei ole voimassa olevia kaasun toimitussuhteita. Liittyyjä voi tällöin ylläpitää Liittymän maksamalla Liittymissopimuksessa mainittujen kohteiden ylläpidosta aiheutuvat kustannukset Siirtoverkonhaltijan kulloinkin voimassa olevan palveluhinnaston mukaisesti.

Siirtoverkonhaltijalla on oikeus purkaa Liittymissopimus välittömästi, jos Liittyyjä laiminlyö Siirtoverkonhaltijan kirjallisesta muistutuksesta huolimatta olennaisesti maksuvelvollisuutensa tai Liittyyjä on asetettu konkurssiin tai selvitystilaan tai viranomaisen on todennut Liittyyjän maksukyvyttömäksi.

Lisäksi, Siirtoverkonhaltijalla on oikeus purkaa Liittymissopimus välittömästi, jos Liittyyjä toiminnallaan Liittymäsopimuksen kohteessa aiheuttaa Siirtoverkonhaltijan Maakaasun siirtoverkolle turvallisuutta tai toimitusvarmuutta vaarantavan olosuhteen.

6 Liittymissopimuksen siirtäminen

Mikäli Liittyjä tai Siirtoverkonhaltija luovuttaa Liityntää koskevan laitteistonsa tai osan siitä kolmannen osapuolen omistukseen tai hallintaan, Liittymissopimuksen osapuolet sitoutuvat sopimaan kirjallisesti uuden haltijan kanssa Liittymissopimukseen kuuluvien oikeuksien, vastuiden ja velvoitteiden siirrosta.

7 Muut ehdot

Siirtoverkonhaltijalla on oikeus käyttää Liityntää varten rakennettua Maakaasun paineenvähennys- ja/tai mittausasemaa kaasun toimittamiseen myös muille liittyjille.

Liittyjä ja Siirtoverkonhaltija sopivat tarvittaessa erillisellä sopimuksella Liityntän sijainnista johtuvista turvallisuusasioista ja Siirtoverkonhaltijan henkilökunnan sekä edustajien liikkumisesta Liityntän omistamalla tai hallinnoimalla alueella. Liittyjä on velvollinen antamaan korvauksetta ja viipymättä vaatimansa erillisen turvallisuuskoulutuksen Siirtoverkonhaltijan käyttö- ja huoltohenkilöstölle alueellaan liikkumista varten.

8 Vahingon korvaaminen

Liittymissopimuksen osapuolet ovat velvollisia korvaamaan toisilleen vain sellaiset Liittymissopimukseen perustuvat toimituskohteen rakentamisesta ja muusta Maakaasun siirtoverkkoon liittymistä koskevasta toimenpiteestä johtuvat vahingot, jotka johtuvat vahingon aiheuttaneen sopijapuolen tahallisuudesta tai tuottamuksesta. Kumpikaan osapuoli ei ole velvollinen korvaamaan toiselle osapuolelle mahdollisesti aiheutuneita välillisiä tai epäsuoria vahinkoja, kuten menetettyä liikevaihtoa, saamatta jäänyttä voittoa, tuotantoseisokkia, tuotantotappiota tai muuta välillistä vahinkoa tai taloudellista seurannaisvahinkoa.

Se Liittymissopimuksen osapuoli, johon mahdollinen vahinko kohdistuu, on velvollinen välittömästi ryhtymään kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin vahingon estämiseksi ja rajoittamiseksi. Tämän velvollisuuden laiminlyönti vähentää vahingon aiheuttajan korvausvelvollisuutta siltä osin kuin vahinkoja olisi voitu rajoittaa tai estää.

Siinä tapauksessa, että syntyy vahingonkorvausvelvoite kolmannelle osapuolelle, on kumpikin Liittymissopimuksen osapuoli vastuussa omien työsuoritteiden tai laitteidensa aiheuttamista vahingoista soveltuvan lainsäädännön mukaisesti.

9 Ylivoimainen este

Jos ylivoimainen este estää tai huomattavasti vaikeuttaa sopijapuolen sopimusvelvoitteen täyttämistä, sopijapuolella on oikeus pidättäytyä kyseisen sopimusvelvoitteen täyttämisestä siksi ajaksi, jonka este on voimassa ja estää sopimusvelvoitteen täyttämisen, taikka sellaiseksi ajaksi, joka on ollut tarpeen esteen seurausten eliminoimiseksi. Sanottu ei vaikuta kummankaan sopijapuolen oikeuteen irtisanoa tai purkaa Liittymissopimusta kohdan 5 mukaisesti.

Ylivoimaisena esteenä pidetään sopijapuolista riippumattomia seikkoja, joita ei Liittymissopimusta solmittaessa ole voitu ottaa kohtuudella huomioon ja jotka voimassaoloaikanaan tai sen jälkeen estävät tai huomattavasti vaikeuttavat Liittymissopimukseen perustuvien velvoitteiden täyttämistä, tai muun siirtoverkkoon liitettävän kohteen sopimusvelvoitteiden täyttämistä ja joiden tuottamaa haittaa ei voida kohtuudella estää tai poistaa. Ylivoimaisia esteitä ovat esimerkiksi: tulipalo, räjähdys, tulva, maanjäristys, viranomaisen toimenpiteet ja määräykset, sota tai liikekannallepano, odottamattomat laajat

sotilaskutsunnat, takavarikko, tuontikielto, kaasulaitteiden ulkomaisen toimittajan ylivoimainen este, valuuttarajoitukset, käyttövoiman rajoitukset, yleinen raaka- tai tarveainepula, lakko, työsulkkaus, pandemia, epidemia tai muu sopijapuolten määräysvallan ulkopuolella oleva olosuhde.

Ylivoimaisena esteenä pidetään myös Siirtoverkonhaltijan käyttämien urakoitsijoiden, aliurakoitsijoiden, suunnittelijoiden ja muiden Siirtoverkonhaltijan sopimusvelvoitteiden täyttämiseen osallistuvien Siirtoverkonhaltijan sopimuskumppanien ylivoimaista estettä siltä osin kuin se katsottaisiin ylivoimaiseksi esteeksi näiden ehtojen mukaan.

Ylivoimainen este ei oikeuta Liittymissopimuksen osapuolta pidättäytymään maksuvelvoitteista, ellei ylivoimainen este estä maksusuorituksen tekemistä esimerkiksi yleisen rahaliikenteen häiriintymisen takia.

Mikäli Liittymissopimuksen osapuoli haluaa vedota ylivoimaiseen esteeseen, on hänen ilmoitettava siitä kirjallisesti toiselle osapuolelle kohtuullisessa ajassa sen jälkeen, kun on saanut tiedon ylivoimaisesta esteestä.

10 Erimielisyyksien ratkaiseminen

Liittymissopimuksesta mahdollisesti aiheutuvat sopijapuolten väliset erimielisyydet pyritään sopimaan neuvotteluteitse. Mikäli neuvotteluissa ei päästä yksimielisyyteen, niin Liittymissopimuksesta syntyneet riidat ratkaistaan lopullisesti välimiesmenettelyssä Keskus- kauppakamarin välimiesmenettelysääntöjen mukaisesti. Välimiesoikeus on yksijäseninen, välimiesmenettelyn paikka on Espoo ja kieli on suomi.

Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (590/2013, muutoksineen) nojalla Energiaviraston tehtävänä on valvoa liittymien hinnoittelua sekä liittämistä koskevien ehtojen ja vaatimusten kohtuullisuutta ja tasapuolisuutta.